

Akademiska språkhandlingar – att förstå uppgiften

För att du ska kunna lösa en skrivuppgift på bästa sätt är det viktigt att förstå vad den går ut på. En god idé är därför att alltid läsa igenom uppgiften två gånger och leta efter instruktionsord. Här följer ett antal vanliga akademiska språkhandlingar och en beskrivning av vad de innebär. Tänk på att orden kan ha en viss betydelseskillnad om du använder dem i ett mer allmänspråkligt sammanhang.

Analysera	Bryt ned och dela upp ämnets centrala delar. Undersök, diskutera och tolka varje del utförligt. Fokusera på "hur" och "varför".
Argumentera	Ange skäl som talar för och emot ämnet.
Beskriv	Redogör för ämnet på ett utförligt och målande sätt genom att ange t.ex. egenskaper, särdrag och uppfattningar.
Definiera	Formulera en exakt, specifik och väl underbyggd innebörd – främst inom ett specialiserat område. Ange viktiga särskiljande egenskaper. Exemplifiera eventuellt med hjälp av ord eller bilder.
Diskutera	Gå igenom ämnet grundligt: undersök, debattera eller argumentera för ämnets för- och nackdelar. Notera motstridigheter inom ämnet. Jämför och kontrastera genom att föra utförliga resonemang.
Förklara	Ge en utförlig förklaring med tillhörande orsaker. Underbygg eller motivera genom att visa på logisk följd, eller genom att ge exempel, peka på orsaker och lyfta fram resultat.
Illustrera	Förklara eller klargör genom att ge konkreta belägg såsom exempel, jämförelser, bilder, diagram, statistik eller genom att dra paralleller till andra ämnen.
Jämför	Beskriv likheter och olikheter.
Kontrastera	Beskriv skillnaderna mellan två eller flera ämnen.
Lista	Räkna upp flera olika aspekter kring ämnet, dvs. skapa en förteckning över egenskaper, särdrag och orsaker.
Problematisera	Belys ämnet ur olika perspektiv, t.ex. vilka för- och nackdelar eller styrkor och svagheter som finns. Lyft fram olika synsätt.
Redogör (för)	Beskriv och förklara utförligt.

Reflektera	Resonera om ämnet utifrån olika synsätt och aspekter. Utgå från frågor som: Vad innebär detta? Hur kan det se ut? Hur kan det förstås? Vilka problem finns?
Relatera	Visa hur ämnen hör ihop eller liknar varandra.
Resonera	Dra egna slutsatser utifrån givna fakta.
Sammanfatta	Gör en kortfattad, summarisk och koncentrerad redovisning av ämnet dvs. uppge centrala uppfattningar eller händelser. Ta med slutsatser, men uteslut onödiga detaljer.
Tolka	Uttryck med egna ord. Använd gärna exempel.
Utvärdera	Uppskatta, bedöm och värdera ämnet. Notera för- och nackdelar. Ge din åsikt eller citera en expert. Underbygg med tillförlitliga fakta i form av statistik, citat, exempel och olika slutledningar.

